

130 ГОДИНИ ОТ РОЖДЕНИЕТО НА АКАД. Н. МИХОВ
ст. н. с. д-р Цветана Стайкова, E-mail: staykova.tz@cl.bas.bg

Академик Никола Михов (06.03.1877-05.04.1962) -
Роден в Габрово. Библиограф. Икономист-статистик.
Академик (1947).

Завършва социални науки в Брюксел (1900). Поддиректор на Народната библиотека “Св.св. Кирил и Методий” (1908-1909, 1911). Един от основателите на Българския библиографски институт “Елин Пелин” (от 1964 г. отдел на Народната библиотека “Св.св. Кирил и Методий”).

През 1912-1932 работи в големите западноевропейски библиотеки – в Мюнхен, Брюксел, Берлин, Виена, Париж, Марсилия, Лондон, Женева, където издирва данни за икономическата, демографската и културната история на България до Освобождението 1878, за историята на Турция през този период.

Акад. Никола Михов има изключителни заслуги за развитието на българската библиография. Ръководен от съзнанието за ролята на библиографията за развитието на историческите науки, той посвещава голяма част от творческите си сили на изследвания върху миналото на българския народ, отразено в чуждестранни източници. За него правенето на библиография е не само описание, класифициране и подреждане на документалните източници, а преди всичко “самостоятелни и задълбочени проучвания на иначе мъчно обозрима литература по определена тематика и конкретно излагане на добрите резултати, с оглед да се подпомогнат бъдещите изследвания в тази област” [8, с.229]. За него библиографската работа е началният етап на творческия процес.

По думите на проф. Тодор Боров, методът на акад. Никола Михов за разработване на вече намерения материал е “чисто научноизследователски”. Преди всичко той установява кой и какъв е авторът на труда, което “за автори от XVII, XVIII и началото на XIX в. изисква не само огромен труд, но представлява понякога истински научен подвиг” [пак там, с.233]. По-нататък проф. Т. Боров отбелязва “качествените” показатели, на които отговарят неговите трудове: избор и уточняване на темата, нейното разграничаване от сродна тематика; определяне на хронологичните рамки и набелязване мястото на бъдещия труд в помощно-научния инструментариум на съответната дисциплина; определяне принципите на подбор и схемата на разпределение на материала и след това компетентното им прилагане; установяване на необходимите помощни показатели към корпуса; и наред с това изясняване и разрешаване на редица специфични, еднократни, най-често проблемни въпроси, каквито изникват при изработването на всеки по-значителен библиографски труд, и то както при общата, така и при тъй наречената отраслова /специална/ библиография.

Въпреки че акад. Никола Михов не е оставил теоретични и методични разработки върху създаването на библиографските указатели, самите негови трудове представляват образци, от които библиографите – автори на научни библиографии, могат да черпят сведения и да извличат знания за своята творческа работа.

“С цялата своя практическа и теоретична дейност д-р Никола В. Михов си издигна приживе паметник... Той остави след себе си цяла школа, посочи пътя на българската историческа

библиография като сериозна научна дисциплина в помощ на българската историография, за решително издигане нивото на българската историческа наука. Това според него зависи от труда на българския учен, от неговата всеотдайност, трудолюбие и постоянство, красноречив пример за който остави самият д-р Никола В. Михов” [12, с.257].

Академик Никола Михов

Подборна библиография

Трудове на акад. Н. Михов

1. Библиографски източници за историята на Турция и България. В 4 т. – София : БАН, 1914-1934.
2. Населението на Турция и България през XVIII и XIX в.: Библиографски издирвания със статистически и етнографски данни. [Т.1. Библиографско-статистически изследвания]. В 5 т. – София : БАН, 1915-1967.
3. La Bulgarie et son peuple d’après les témoignages étrangers. I.Extraits des publications françaises. – Lausanne : 1918.
4. Bulgarien und die Bulgaren: Im Urteil des Auslandes. II. Werke in deutscher Sprache. – Sofia : 1929.
5. Bibliographie des articles de périodiques allemands, anglais, français et italiens sur la Turquie et la Bulgarie. – Sofia : ABS, 1938.
6. Contribution à l’histoire du commerce bulgare (Documents officiels et rapports consulaires). [Т.] I-VI. – Sofia : 1941-1969.

Литература за акад. Н. Михов

7. Никола Михов. [Жизнен и творчески път]. // В: Сборник в чест на акад. Никола Михов по случай 80-годишнината му. – София : БАН, 1959, 3-13.
8. Боров, Тодор. Д-р Никола Михов или за научния характер на библиографските трудове. // Септември, 1968, № 9, 227-236.
9. Добрева, Маня. Архивният фонд на д-р Никола Михов в Българския исторически архив на Народната библиотека “Кирил и Методий”. // Библиотекар, 1976, № 10, 30-33.
10. Вълчева, Анелия. Към 100-годишнината от рождението на д-р Никола В. Михов. // Библиотекар, 1977, № 3, 14-18.
11. Фурнаджиева, Елена. Библиографските трудове на акад. Никола Михов като методика на специалната библиография. // Библиотекар, 1977, № 3, 18-25.
12. Трайков, Веселин. Научното дело на д-р Никола В. Михов (1877-1962). // Помощни исторически дисциплини, 2, 1980, 243-259. Рез. рус., нем.
13. Беров, Любен. Трудовете на Н. Михов като източник за стопанската история на България. // Помощни исторически дисциплини, 2, 1980, 260-270. Рез. рус., нем.
14. Атанасов, Любен. Библиографска приемственост. (Никола Михов и Тодор Боров). // В: В чест на 80-годишнината на проф. Тодор Боров. [Сборник статии]. – София : БАН, 1984, 328-337.